

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Dr. 44. Zettortdeenâ 31mâ Oktoberâ 1835.

T a u n a s i n n a.

No Laffes muischas. Lai Iqtâ sveht-beenâ pehz waffaras svehtku atswehtes muhsu gohdigs un mihslohts mahzitais Gensz pehdigu reis spreddiki fazzijis muhsu basnizâ no muns aîsgahje us sawu jaunu draudsi Bahrbelê. Lai Deews winnam palihds un winnu svehti, ka winsch wehl ilgi tur warretu strahdaht pee zilweku dwehselehm. Pee mums winsch sawu svehtu ainmatu strahdaja wairaf ne ka desinit gaddus. — Winna wahrbi un labbas mahzibas mums paliks peeminâ. Ak, kâ mums schehl, ka winsch muhs irr atstahjis! — Lai Deews mums drihs jaunu mahzitaju atsuhta — un tam palihds un to svehti tâ, kâ winsch to pee muhsu wezza mahzitaja darrija. —

L.....g.

No ismahzitahm tſchuhſſahm.

Ka jau wezzu wezzôs laikôs prattuschi tſchuhſſas ismahzihht un isdihdiht, par to jau patti bihsbele kahdas sinnas dohd, rauges: Dahw. ds. 58, 5. 6. Jeremias 8, 17. Sal. mahzitais 10, 11. Tahdus meisterus, kas to ſkunſti ſinnaja tſchuhſſas isdihdiht, turreja un ſauze laudis par tſchuhſſku apmahnetajeem. Wiſſu wairaf Egiptes un tai leelâ Indias ſemmê, wehl muhsu laikâ dauds tahdu tſchuhſſku meisteru redſami, kas ar ismahzitahm tſchuhſſahm apfahrt ſtaiga, laudim par leelu brihnumu un islusteſchannu. Zo ſchee ammatneeki irr tſchuhſſahm to gipti panehmuschki, un nu ſchahm jadanzo un jalehka pehz ſtabula muſiki. Ar muſiki, pehz ka tſchuhſſas lohti kahrigas leekahs buht, winnas neween peewilt un labbina, lai isnahk no ſemmes un ſawas mahjas atstahj, bet winnas arri zellahs ſtahwu, kuſtahs, grohsahs ſchâ mi tâ, ir palehka us augſchu it ka dan-

zodamas. Un tâ darra un eemihl ſtabulu ſſannu, tik labb tahs wiſſugiptigas un niſnas it ka arri tahs tſchuhſſas kas nahwigas naw. Ne retti gaddahs ka tahds saltis eekſch nammeem eenahk; tad nammatehws eet mekleht tahdu tſchuhſſas apmahnetaju, kas ſawus mahnuwahrduſ preekſch ſewis runnadams, to nammu tihri. Weens reisneeks no Englanderu ſemmes ſtahſta, ka winsch redſejis, ka tahds ammatneeks trihs tahrpus no weena fugga îslabbinajis, kas it tuwu pee kraſta bij pee-enkurehts; winsch tohs ohdschuſ pazehlis ar rohkahm, eemette ſawâ maiſâ. Akal zittu reisi redſeja, ka ſchahdi tahryi ſtaigadami kâ teem patikke pa wiſſu meesu ta apmahnetaja, tinnahs ſcham ap rohkahm, kahjahm, ap faklu un galwu ir aſoti tam eelihde un atkal îsgahje, un jebſchu teem giptu ſohbi ne bij îslauſſi, winnam it ne ko ſaunu ne darrijuschki. Salka, ka weens ſpranzosis Kairas pilſehta (kas Egiptes ſemmes galwas pilſehta irr) dſihwojis, kam pehrklis bijis tahdu tſchuhſſku, kam tſchetras kahjas, un kas melnas, nejaukas un 2 pehdas garras bijuschas. Gribbedams ſchahs ar rohku fanemt, tad winnas behge un paſleh-pahs ſawâ allâ. Bet kad kungs ſahze us sawu kohkli ſpehleht, tad îslihde wiſſas, rahpe winnam apfahrt kahjahm un kahpe arri winnam paſcham wirſû, tik ilgi kamehr ſpehleja. Kad beidſe ſpehleht, tad tudal aîſſkrehje. Salkſchi uspuhſchahs, kad ſtabuli dſird, pazekahs lihds puſſ meesai us augſchu, un greeſchahs ar ohtru puſſi ſchâ un tâ; woi ahtri woi lehni ittîn pehz muſika ſſanna. Schis teem par leelu preeku un wiſſi muſikantam pakka ſtaiga. Galwa teem irr appala un garra, bet kad muſika ſſannu dſird, tad paleek plattaina un îſpleſchahs rinkfi ka tihtera aſte. Kahds ſweſchais redſedams Indias ſemmê, ka tſchuhſſku apmahnetais tibſcham liſſkâhs kohſtees rohkâ no ſawa ohdscha, un ka

tam par to ne kahda waina bij, fazzija: winsch tapat arri warroht darriht. Winsch derwe sawu rohku tahrpam lai kohsch, bet nomirre cekam wehl diwi stundas pagahje. — Ta wissumasaka tschuhfka Indias semmè (fo sauз Kobra Mi nelle), irr pahr wissahim nahwiga; ahtra un breefiniga nahwe ar leelahim fahpehm kad schi kohsch. Schi nahf eeksch nammeem un leen us gultahim un frehfleem. Weens englanderis, kam pirmâ behnina kohrtelis bij, atradde weenreis tschetras un zittâ reisè peežas tahdas sawâ kambari. Zittas irr leelas, lohti smuffas, raibas wissadahim jaufahim pehrwehm, ar felfti jeb zeppuri galwâ bet lohti nahwigas. (Schahs tur sauз: Kobra de Kapello). Ar scheem wasajahs tee tschuhfku dihdetaji pa wissu Indias semmi, ar to sawu maissi pelnidamees; nefs sawus tahrpus eeksch kurweem us muggura; paschi puhsch us stabuleem un tschuhfkahim jadanzo. Tur irr sinnama leeta: kad schahdi glohdni gaddahs kahdâ nammâ, tad fuht wehз tahdeem musikanteem. Schee puhshoht ar sawahim swilpehm un ahtri atrohnocht fur tschuhfkas mahjoklis; jo winnas tudal isleen kad swilpes Stamm, un nahf it lehni klah, un taujahs fanemtees. Kad swilpe fluff, tad ir tschuhfka wairs ne kustahs un irr ka apneinta; bet kad winnu tad ne leef tudal eeksch traufa, tad metotees us skattitajeem un griboht kohst. Tur Indias semmè wissa pasaule zeeti tizz, ka schee tschuhfku apmahnetaji proht schohs swehrus ar burschanu sawalbiht un ismahziht. Bet zits funks (ar wahrdu Johnson), kas tur ilgi dsihwojis raksta tâ: „Tee tschuhfku kehreji, irr ittin no tahdeem prasteem laudim, fo Indias semmè mas fo zeeni, bet lohti samannigi un gudri sawâ amnatâ, tschuhfkas fanemt un mahzinah. Tee gan leelijahs, ka warroht ar sawahim burwu dseesmahim un swilpehm tschuhfkas islabbinah no sawahim allahim fur miht; bet naw teefa, un tikkai krahpneeku walloda. Gan es daudsfreis esnu redsejis tschuhfkas, fo ar musika skannu peelabbinaja, ka islihde no zauruma; bet ikreis tahdas ween, kas us to bij ismahzitas, kam giptu sohbi bij islausti, un fo sehee ammatneeki tai weeta papreefch paschi bij slepdami nolifku-

sch. To teescham warr tizzeht; daschureis esnu tahdu ismahzitu glohdni pats nofitiis un winnu zeeti ismeklejis; par fo tad prohti tee tschuhfku apmahnetaji neganti dusmigi palikke.“ —

Un tâ gan buhs ka schis funks raksta. Tomehr brihnuns ka schee tschuhfku dihdetaji tahdam nahwigam lohpan tohs gipta sohbus isneimm. It skaidri tee sinn un gudri atrohd, ka kurrâ allâ schahdi tahrpi miht, un fur naw; tikpat taisniba, ka ar musiti tohs islabbina no semmes ahra nahft. Tad ar kreisu rohku tohs fanemm pee asies, un it ahtri wissu meesu wehзaur ohtru (labbu) rohku, lihds ar ihtschfi un garru pirksti tschuhfkas galwu dabbu saspeest. Tad winnai islausch tohs giptu sohbus (kas tufschfi un affi, un appafscha sohbu resgalla gipta puhslis turwu klah, no ka tik fo eedself un kohd, arri tudal sawu gipti lihds eepuhsch tannî kohduma wahti) un nu sahь winnu mahzinah un isdihdih, ka zittus putnus us dantscheem un zittahm skunstehm. Tomehr ta sakerrschana gan bailigs darbs. Zkreis irr teem tschuhfku kehrejeem farkana dselse pee rohkas; ja kahdu reis teem missahs, un swehrs dabbu winnus kohst, ka tee to meefas weetu tudal warr isdedsinah, lai gipte ne pleschahs tablaki. Jo kaut arri giptu sohbus isneimm falscheem, tomehr par ilgotni atkal aug un no jauna eetaifahs. To warr sawrast no tam fo taggad stahstischi. Kahds tschuhfku apmahnitais lifke sawas smuffas tschuhfkas lehlah fur leels pulks skattitaju bij sapulzejees: Weens sehns no 16 gaddeem nizzinaja weenu no tahm niknahm zeppura tschuhfkahim tishcham, lai winnu kohsch; schi arri eedself, un wehз kahda stundas laika nabbaga puifis nomirre. Tehws ne warreja deefgan isbrihnotees, teepdamees ka tas ne warr no falscha kohduma buht; jo scham gipta sohbi islausti; gan pats gan arri dehls jau daudsfreis kohsti tappuschfi no tahs paschas tschuhfkas, un ne kas ne kaitejis ne weenam ne ohtram. Nu ismekleja to swehru, un teescham atradde, ka tam jauni gipts sohbi bij atauguschfi, jebfchu gan ne tik leeli ka pirmi, tomehr garri gan, ar fo kohst scho nabbagu sehnu. Wezzais wihrs Deewu

minnedams teize, fa winsch to ne sawâ muhschâ wehl ne effoht redsejis, ne no tam dsirdejis.

Peßz mannahm dohmahm Egiptes un Indias semmes tschuhfsku apmahnetaji un dihditaji, stahw weenâ gohdâ un welk weenâ walgâ ar muhsu semmes lahtschu dihditajeem. Ja kahds sinn zittadi ar gohdu wehl strahdadams sawu deenischku maissi pelnitees, tas gan schahdu wasanka zellu un ammatu ne usneins, kas ne kam ne derr, bes ween laudim naudu iswilft no fullites, un mahau tizzibu wairoht pa pasauli. Par to arri augsti waldneeki to jau fenn aisleeguschi muhsu semmê, fur wehl lauschu truhfums, un fur prohran zilweka spehkus zittadi walkaht pasfaulei par labbu. Bet Indias semme irr lauschu pilna; tur ikweens sawu garrosu melke, kâ warredams! — Kas mums par to! — Wehl no tschuhfsku dihditajeem warr mahzitees, un kâ ar azzim redsam: kahds pahrafs zilweks ar sawu gudribu irr pahr lohpeem un swehreen; kaut deesinn kâ samannigi un gudri buhtu, woi leeli woi masi, woi stipri, woi giptigi, woi pasflehpti, woi uhdeni, woi semmê, woi gaisâ, woi lehni, woi trakki un neganti. Zilweks, no pascha mihta Deewa teem par fungu lifts, wisseem proht peepluht, un walda pahr wisseem, un schee wiinam klausa. Gohds lai irr tam mihtam debbes tehwan, kas liht ar sawu gihmi mums arri to wirstrohku dewis, pahr wissu raddibu, jau us pirnu zilweku pahri sazzidams: I. Mohsus grahm. I, 26. Peepildait to semmi, un pahrwaldait to, un waldaht pahr siwin jubrâ, un pahr putneem appafsch debbes, un pahr wissahm dwaeschahm, kas wirf semmes leen.

R. S — 3.

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs ic. ic. ic., tohp no Kalnzeemas pagasta teefas sinnamu darrihts, ka par to mantu ta nohmasurretaja un Kalnzeemas pagasta teefas peesehdetaja Spriz Kalnin parradu dehl konkurse tiks turreta, un ka tee wiinam peeder:

rigi sirgi, sibli un leeli lohpi, arrojama rikhi un eerohtschi. 13râ Nowembera deenâ teem wairaksohlitajeem, par staitamu naudu pahrdohdami.

Kalnzeemas pagasta teefa, 12tâ Oktober 1835. 2
+++ Andreis Dirbe, peesehdetais.
(Nr. 121.) Nott, pagasta teefas srihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs ic. ic. ic., tohp no Zbles pagasta teefas, dehl isdallischanas tahs atliffuschas mantas, ta Zbles Toischenu Dirika mahjâs nomirruscha puifcha Kahrla, Indrika dehla, par kurra mantu no schihß pagasta teefas konkurse nospreesta, wissi tee atainati, kam pee schi nomirruscha kahdas taisnas prassischanas buhtu, scheitan libhs 7tu Dezembera deenu f. g. atnahlt un sawas prassischanas un parradu peerahdischanas atnesi. Kas wehlaht nahks, ne tiks peenemt.

Schim augfcham peeminnetam Kahrlim, Indrika dehlam, effoht brahlis ar wahrdu Spriz, no kurra dauds gaddu starpâ ne kahda sinna ne irr atnahltusi: Schis Sprizzis teel usainahts, scheid libhs 7tu Dezembera deenu 1836 atnahlt, un ta mirruscha atstahntu mantu prettin nemt, ja ne — tad schi manta jitteem tuwakeem raddeem tiks isdallita.

Zbles pagasta teefa, 14tâ August 1835.
+++ Veela Spriz, pagasta wezzakais.
(Nr. 97.) J. J. Brandt, pagasta teefas srihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs ic. ic. ic., tohp no Leelas Sefawas pagasta teefas wissi tee, kam kahdas taisnas prassischanas pee ta libhschiniga Leelas Sefawas mahzitaju samneeka Uskurru Furra buhtu, par kurra mantu konkurse spreesta, usainati, 2 mehueschu starpâ, prohti libhs 12tu Dezember f. g. pee schihß pagasta teefas peeteiltees un fagaibht ko teefa peßz likkumeem spreedihs.

Leelas Sefawas pagasta teefa, tanni 12tâ Oktober 1835. 3

(L. S.) +++ Schiebart Zahn, pagasta wezzakais.
(Nr. 129.) Heing, pagasta teefas srihweris.

Talsenes aprinka teefa tai 14tâ Oktobera deenâ 1835 Nr. 1356 appafschinnetai pagasta teefai irr pawehlejusti, tohs parradu dewejus ta Puhres muifschas samneeka Zihruku Sprizza faainahnt un starp teem parradu dewejeem un to parradu nehmeju falibhsinaschanu mehginahnt. Puhres muifschas pagasta

teefa talabb neween tohs parradu dewejus ta peeminueta Zihruku Sprizza, kas jau sawas prassischanas pee pagasta teefas likfuschi peewilkt, bet ihposchi wehl to tschiggani Mikkel Dombrowsky usaizina, lihds 16tu Nowembera deenu f. g., kas par to beidsamu salihfschanas terminu nolitts, no rihta pulkstien 10, pee schihß pagasta teefas peefazziteeß. Teem parradu dewejeen, kas wehlaki, ka schinni deenâ schein atnahk, buhs wajadfigs ar to meerâ dohteeß, ko pagasta teefa buhs spreedufi.

Puhres pagasta teefa, 19tâ Dtktober 1835. 3
(Z. S.) + + + Kriſche Wollberg, pagasta wezzakais.
(Nr. 57.) Sakolowsky, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

Krohna Skrundes muischas waldischana, pagasta teefas namumâ, tai 28tâ Nowembera deenâ daschadas leetas uhtrupê pahrdohs, teem ataemtas, kas sawas Krohna makfaschanas ne irr atlihdsinajufchi. Tee kas wairak sohla un skaitamâ naudâ makfa, schein warr pirkt: gohwu un sirgu lohpus, rattus, kammanas un zittas pee mahju buhfschanas derrigas leetas.

Skrundes pagasta teefa, 21mâ Dtktober 1835. 3
Kenne Janne, peefehdetais.
(Nr. 262.) E. Szonn, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

Wiffi, kam taisnas prassischanas pee tahs atlikkuschas mantas ta nomirruscha jehgera Peter Freyberg buhtu, tohp no Leelas Esereß imaß pagasta teefas usaizinati, 8 neddelu starpâ no appalschraſtitas deenas, lihds 28tu Nowember f. g. kas par to weenigu isflehgschanas terminu eelitts, ar sawahm taisnahm prassischanam schein peeteiltees, jo wehlak neweenß wairß ne taps klausihß.

Leelas Esereß ima pagasta teefa, 3schâ Dtktober 1835. 2
(Z. S.) David Sternheim, pagasta wezzakais.
(Nr. 141.) Ferd. Schaur, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

No Grendſches pagasta teefas tohp wiffi tee, kam labdas prassischanas woi melleschanas pee tahs mantas ta nomirruscha Grendſches muischas fainneeka Wistrautu Mahrtina buhtu, usaizinati un safaukti, lai 2 mehneschu starpâ un wifßwehlak lihds 30tu Nowember f. g. schein peeteizahß un tab sagaida ko teefa

spreedihß, jo pehz schi termina neweenß wairß ne taps klausihß.

Grendſches pagasta teefa, 28tâ September 1835. 1
(Z. S.) + + + Spinnu Kriſchis, pagasta wezzakais.
(Nr. 147.) Kollegien-Registratorß E. Schrwald, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

No Krohna Bauflas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam labdas taisnas parradu prassischanas pee ta Bauflas Krohna meschafarga Wittſchku Zehlaba buhtu, usaizinati, lihds 14tu Nowember f. g. pee saudeschanas sawas prassischanas, pee schihß pagasta teefas peeteiltees. Bauflas Krohna pagasta teefa, 3schâ Dtktober 1835. 1

G. Strehle, pagasta wezzakais.
(Nr. 268.) F. Leh, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

Starp jaunnu un wezzu Jahna deenu f. g. irr Lebiktes Struigu mahjâß weena gaischi behra kehwe 5 lihds 6 gaddus wezza usklihduse; kam schi kehwe peederr, tohp zaur scho usaizinahts, lihds beidsamu Nowembera deenu schein peeteiltees, sawu kehwi panemt un to nandu aismakfart, kas kehweß labbad ischhreta; jo pehz schi termina ta kehwe taps pahrdohsta.

Lebiktes pagasta teefa, 5tâ Dtktober 1835. 2
(Z. S.) + + + Spriz Keineek, peefehdetais.
(Nr. 26.) G. C. Jacobsohn, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas fluddinafchanas.

Leelas Esereß Zehlaba = tirgus taps nahkofschâ 1836tâ gaddâ, un jo prohjam sawâ wezzâ weeta, pee Greeschu basnizas frohga turrehts. Sinnamun darrihß, no

Leelas Esereß muischas waldischanas.

* * *

No Skrundes Pilskungu laudim, kam fainneekam Lempu Furrini tai nakti no 12tas lihds 13tu Dtktobera deenu f. g. ehreßis, ar melnu spalwu, 3 lihds 4 gaddus wezß, no stakka isfagts. Kas pahr scho ehreßi skaidru sinnu dohd, dabbohn 5 sudr. rubl. pateizibas naudas.

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffed: Hofraht von Braunschweig, gram. pahrluhfotais.